विशेष अदालत ऐन, २०१३ बमोजिमको विशेष अदालतलाई भएको सबै अधिकार प्राप्त हुनेछ ।

६. श्री ५ को सरकार बादी हुनेः– यस ऐन अन्तर्गतको मुद्दा श्री ५ को सरकार वादी हुनेछ र त्यस्तो मुद्दा श्री ५ को सरकारको स्वीकृति बेगर डायर हुने छैन ।

लालमोहर सदर मिति– २०२६।५।१९।५

आज्ञाले–
चूडामणिराज सिंह मल्ल
श्री ५ को सरकारको का. मु. सचिव ।

श्री ५ को सरकार

कानून तथा न्याय मन्त्रालय

श्री ५ महाराजाधिराज महेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवबाट राष्ट्रिय पञ्चायतको सल्लाह र सम्मतिले बनाइबक्सेको तल लेखिए बमोजिमको ऐन सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छः–

०२६ सालको ऐन नं. १०

स्वस्तिश्री गिरिराजचक्रचूडामणि नरनारायणेत्यादि विविध विरुदावली विराजमान मानोन्नत महेन्द्रमाला परम नेपालप्रतापभास्कर ओजस्विराजन्य परम गौरवमय तेजस्वी त्रिभुवनप्रजातन्त्रश्रीपद परम उज्ज्वल कीर्तिमय नेपालश्रीपद परम प्रोज्ज्वल नेपालतारा परम पवित्र ॐरामपट्ट परम ज्योतिर्मय सुविख्यात त्रिशक्तिपट्ट परम सुप्रसिद्ध प्रवल गोरखादक्षिणबाहु परमाधिपति अतिरथी परम सेनाधिपति श्री श्री श्री श्री श्रीमन्महाराजाधिराज महेन्द्र वीर विक्रम शाहदेव देवानाम् सदा समर-विजयिनाम् ।

नेपाल एकेडेमी ऐनलाई संशोधन गर्न बनेको ऐन

प्रस्तावनाः– नेपाल एकेडेमी ऐन, २०१४ (यसपछि मूल ऐन भनिएको) लाई संशोधन गर्न बाञ्छनीय भएकोले,

श्री ५ महाराजाधिराज महेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवबाट राष्ट्रिय पञ्चायतको सल्लाह र सम्मतिले यो ऐन बनाइबक्सेकोछ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः– (१) यस ऐनको नाम "नेपाल एकेडेमी (संशोधन) ऐन, २०२६" रहेको छ ।

(२) यो ऐन तुरून्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. मूल ऐनको दफा २ मा संशोधनः– मूल ऐनको दफा २ को सट्टा देहाय बमोजिमको दफा २ राखिएको छः–

२. परिभाषाः– विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा–

(क) "प्रज्ञा प्रतिष्ठान" भन्नाले दफा ३ बमोजिम स्थापित नेपाल राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठान सम्झनु पर्छ ।

(ख) "सदस्य" भन्नाले प्रज्ञा प्रतिष्ठानको कुलपति, उपकुलपति र सह-सदस्य-लाई समेत जनाउँछ ।

३. मूल ऐनको दफा ४ मा संशोधनः– मूल ऐनको दफा ४ को सट्टा देहाय बमोजिमको दफा ४ राखिएको छः–

४. प्रज्ञा प्रतिष्ठानको गठनः– प्रज्ञा प्रतिष्ठानको गठन देहाय बमोजिम हुनेछः–

(क) कुलपति,

(ख) उप-कुलपति,

(ग) पाँच जना स्थायी सदस्यहरू र

(घ) दश जनामा नबढ्ने गरी सह-सदस्यहरू ।

४. मूल ऐनको दफा ५ मा संशोधनः– मूल ऐनको दफा ५ को सट्टा देहाय बमोजिमको दफा ५ राखिएको छः–

५. कुलपति, उप-कुलपति तथा सदस्यहरूको मनोनयनः– नेपाली संस्कृति, साहित्य, कला, संगीत वा सामाजिक वा भौतिक विज्ञानको क्षेत्रमा विशेष देन भएका ख्यातिप्राप्त व्यक्तिहरू मध्येबाट कुलपति, उप-कुलपति, स्थायी सदस्य तथा सह-सदस्यहरू श्री ५ महाराजाधिराजबाट मनोनीत गरिबक्सनेछ र उप-कुल-पतिको मनोनयन मौसूफबाट चाहिबक्सेमा कुलपतिसंग परामर्श गरी स्थायी सदस्यहरू मध्येबाट गरिबक्सनेछ ।

५. मूल ऐनको दफा ६ मा संशोधनः– मूल ऐनको दफा ६ को सट्टा देहाय बमोजिमको दफा ६ राखिएकोछः–

६. पदावधिः– (१) कुलपति, उप-कुलपति, स्थायी सदस्य तथा सह-सदस्यको पदावधि देहाय बमोजिम हुनेछः–

220

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(क) कुलपतिको ५ वर्ष,

(ख) उप-कुलपतिको ६ वर्ष,

(ग) स्थायी सदस्यको ७१ वर्षको उमेर नपुगेसम्म र

(घ) सह-सदस्यको ७ वर्ष ।

तर– कुलपति वा उप-कुलपतिको पदावधि समाप्त भएपछि पनि यस ऐनको अधीनमा रही कुलपति वा उप-कुलपतिको स्थायी वा सह-सदस्यता कायमै रहनेछ ।

(२) यो ऐन प्रारम्भ हुँदा बहाल रहेका कुलपति बाहेक अन्य सदस्यहरूको पदावधि २०२८ साल श्रावण २४ गते समाप्त हुनेछ ।

(३) कुलपति, उप-कुलपति वा कुनै सह-सदस्यको स्थान निजको पदावधि समाप्त हुनु अगावै कुनै कारणले रिक्त हुन गएमा त्यस्तो रिक्त स्थानको पूर्ति गर्दा निजको स्थानमा बाँकी रहन गएको पदावधिको निमित्त मात्र मनोनयन हुनेछ ।

६. मूल ऐनको दफा ७ मा संशोधनः– मूल ऐनको दफा ७ को सट्टा देहाय बमोजिमको दफा ७ राखिएको छः–

७. कार्यभारबाट मुक्त हुने अवस्थाः– (१) कुलपति, उप-कुलपति, स्थायी सदस्य तथा सह-सदस्य देहायका अवस्थामा आफ्नो पदको कार्यभारबाट मुक्त हुनेछः–

(क) श्री ५ महाराजाधिराज समक्ष लिखित समावेदन पेश गरी आफ्नो पदबाट चढाएको राजीनामा मौसूफबाट स्वीकृत गरिबक्सेमा वा

(ख) नैतिक पतन देखिने कुनै फौज्दारी अपराधमा सजाय पाएमा वा

(ग) कार्यक्षमताको अभाव वा खराब आचरणले गर्दा आफ्नो पदको कर्तव्य पालन गर्न असमर्थ भएमा श्री ५ महाराजाधिराजबाट तोकी बक्सेका कुनै तीन जना व्यक्तिको आयोगले जाँचबुझ गरी ठहर गरेको प्रतिवेदन मौसूफबाट स्वीकृत गरिबक्सेमा वा

(घ) श्री ५ महाराजाधिराजबाट हटाई बक्सेमा ।

(२) उप-दफा (१) को खण्ड (ग) बमोजिम आरोप लागेको व्यक्तिलाई आयोगमा आफ्नो सफाइ पेश गर्नको निमित्त मनासिब मौकाबाट बञ्चित गरिने छैन र आयोगले सो सम्बन्धमा आफ्नो कार्यविधि आफैं व्यवस्थित गर्न सक्नेछ ।

७. मूल ऐनको दफा १० मा संशोधनः– मूल ऐनको दफा १० को सट्टा देहाय बमोजिमको दफा १० राखिएको छः–

229
आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

१०. हिसाब किताब राख्ने र त्यसको जाँचः– प्रज्ञा प्रतिष्ठानको आम्दानी खर्चको हिसाब किताब दफा ११ अन्तर्गत बनेको नियममा तोकिएको ढाँचामा राखिनेछ र त्यसको लेखापरीक्षण महालेखा परीक्षकबाट हुनेछ ।

८. मूल ऐनको दफा ११ मा संशोधनः– मूल ऐनको दफा ११ को सट्टा देहाय बमोजिमको दफा ११ राखिएको छः–

११. नियम बनाउने अधिकारः– प्रज्ञा प्रतिष्ठानको कार्यविधि व्यवस्थित गर्न प्रज्ञा प्रतिष्ठानले आफैं नियमहरू बनाउन सक्नेछ । श्री ५ महाराजाधिराजबाट स्वीकृति बक्सेपछि सो नियमहरू लागू हुनेछन् ।

९. रूपान्तरः– मूल ऐनमा प्रयोग भएको देहायका शब्दको सट्टा देहाय बमोजिमको शब्द राखी रूपान्तर गरिएको छः–

(१) "नेपाल एकेडेमी" को सट्टा "नेपाल राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठान",
(२) "एकेडेमी" को सट्टा "प्रज्ञा प्रतिष्ठान",
(३) "चान्सलर" को सट्टा "कुलपति" र
(४) "भाइस चान्सलर" को सट्टा "उप-कुलपति" ।

लालमोहर सदर मिति– २०२६।५।१९।५

आज्ञाले–
चूडामणिराज सिंह मल्ल
श्री ५ को सरकारको का. मु. सचिव ।

मुद्रण विभाग, सिंहदरबार

222
आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।